

בענין נבעלה לפסול לה פסלה

יש לחלק דברינו כאן לשני חלקים. בחלק הראשון נדון בגדר הפסול של הולד הנולד מביאת חייבי לאוין ועשה, דהיינו ממי שנבעלה לפסול לה. בחלק השני נדון בפסול האשה עצמה שנבעלה לפסול לה, ובפרט בשיטת התוס'.

פסול הולד

איתא בגמ' יבמות טו ע"ב:

ת"ש שאלו את ר' יהושע... למאי נ"מ, למיפשט ולד מחזיר גרושתו לבית הלל, מי קאמרינן ק"ו, ומה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל, בנה פגום, זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום. או דילמא איכא למיפרך מה לאלמנה שהיא עצמה מתחללת...

כאן דנה הגמ' בענין ולד הנולד מביאת חייבי לאוין והשאלה היא אם הולד נפסל או לא. ונראה לכאורה שהגמ' רק נסתפקה אם יש לפסל את הולד היכא שאין האשה מתחללת. ובמחזיר גרושתו ושומרת יבם אין האשה נפסלת שהרי הבעל לא היה זר אצלה מעיקרא. אבל כשהאשה עצמה מתחללת מחמת הביאת עבירה בודאי גם הולד יפגם. פסול האשה ע"י ביאת חייבי לאוין נלמד בגמ' יבמות סח ע"ב – סט ע"א מהפסוק "ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל" שאשה הנבעלת לפסול לה כגון ממזר, גר, מצרי וכו' נפסלת מן התרומה וק"ו לכהונה. אבל אם הבעל לא היה זר אצלה מעיקרא, כמו מחזיר גרושתו, שלפני שנתגרשה היתה מותרת לו, לא נפסלה האשה, שהמשמעות של "איש זר" היינו שהיה זר אצלה מעיקרא, ומסוגייתנו נראה שאם הבעל היה זר אצלה מעיקרא מלבד מה שנפסלה האשה גם הולד נפסל מק"ו מאלמנה לכה"ג. (ואע"פ דבלאו הכי, היכא דהבעל הוא מפסולי קהל גם הולד נפסל, כאן

חידשה הגמ' שאע"פ שלא היינו פוסלים הולד מחמת פסול האב (כגון מצרי שני או נכרי), מאחר שנבעלה לפסול לה, גם הולד נפסל.)

ביאור שיטת רש"י

אבל עיין ברש"י ד"ה למיפשט ולד מחזיר גרושתו, שמשמע מדבריו שהדין בגמ' בענין פסול הולד, הוא רק היכא שנולדה בת וז"ל משנשאת לאחר והחזירה וילדה לו בת, אותה הבת מה היא לכהנים לב"ה. וצריך באור למה אין פוסלים גם את הבן.

וע' בגמ' מה ע"א בענין נכרי הבא על בת ישראל, דאיתא שם שהולד פגום לכהונה מק"ו מאלמנה. מה אלמנה לכהן גדול שאין איסורה שוה בכל בנה פגום, זו שאיסורה שוה בכל אינו דין שבנה פגום וע"ש ברש"י ד"ה שבנה פגום וז"ל, בנה פגום לאו דוקא דהא פשיטא בן העכו"ם לאו כהן הוא...אלא משום בתה נקט דאם תלד בת פסולה לכהונה. דהיינו, אין נ"מ לבן אם נפסל לכהונה דבלאו הכי אסור בתרומה שהרי אינו כהן, וגם מותר לו לישא את כל מי שירצה. וה"ה י"ל בסוגיתנו לגבי מחזיר גרושתו, דבע"כ מיירי בשאין אביו כהן. דאם היה כהן אין מקום להסתפק בפסול הולד שהרי ביאת גרושה מאיסורי כהונה הוא ובודאי הולד חלל, אלא בע"כ מיירי בישראל. ולכן מוכרח היה רש"י לפרש שהדין הוא רק לגבי בת, שלבן אין נ"מ אם נפסל כנ"ל שבלאו הכי אינו כהן.

שיטת הרמב"ן ופולגתו עם רש"י

ברם, ע' ברמב"ן כמה שכותב שבאמת גם הבן פסול. ואע"פ שאין נ"מ לבן עצמו, הלא יש נ"מ בפסולו אם אח"כ נולדה לו בת לאותו הבן, שהיא תתחלל ותיאסר לכהונה. וא"כ יש לעיין בשיטת רש"י, למה לא פירש כמו הרמב"ן ונפסל הבן לענין בתו שתתחלל. וע' באבני נזר (סימן טז אות יג) שפירש בדעת רש"י שא"א לשום פסול לחול אם אין נ"מ בגברא הפסול עצמו. ולכן, אע"פ שהיה אפשר לומר שמתוצאת פסול הגברא, הבת שלו תתחלל לכהונה, אע"כ כיון שלא יגיע שום פסול לאב עצמו, א"א לפסול לחול עליו. והרמב"ן חולק וסובר שבכל ענין אפשר לפסול לחול, אע"פ שלא יגיע הפגם אלא לבתו.

ביאור הגר"א

אמנם עיין בבאור הגר"א (אבה"ע סימן ו' אות כ"ג) שהרבה להקשות על דברי הרמב"ם. שבפרק יט' מהל' איסורי ביאה ה"ה כותב וז"ל, "כהן הבא על ערוה מן העריות חוץ מנדה או על אחת מחייבי לאוין השוין בכל, עשה אותה זונה כמו שביארנו. חזר ובא עליה ביאה שניה בין הוא בין כהן אחר נעשית חללה וזרעו ממנה חללים. לפיכך, כהן שבא על זקוקה ליבם ונתעברה מביאה ראשונה, הולד כשר לפי שאינה מאיסורי כהונה ונעשית זונה." הרי לפי הרמב"ם, אע"פ שמביאת א' מן העריות או חייבי לאוין, אפשר שתיעשה זונה, אין בניה חללים עד שיבא עליה הכהן שנית. והקשה הגר"א שלפי סוגייתנו, היכא שהאשה מתחללת בביאה יש לפסול את הולד מחמת הק"ו מאלמנה לכהן גדול. ואיך כתב הרמב"ם שאע"פ שמביאה ראשונה כבר נעשית זונה, אין בניה חללים?

וכותב הגר"א שבאמת דברי הרמב"ם נכונים הם, שהרי בגמ' קידושין עז ע"ב איתא שאין חללות אלא מאיסורי כהונה. ולכן, כהן הבא על אחותו, זונה משוי לה, חללה לא משוי לה. והרמב"ם מיירי בכהן הבא על הערוה שאינו מאיסורי כהונה אלא לאו השוה בכל. ומשום כך א"א לומר שיחול פסול חללות על הולד. אבל אפילו הרמב"ם יסכים שהולד פגום אע"פ שאינו חלל. והפגם הזה הוא מה שנלמד מהק"ו מאלמנה לכהן גדול. ולכן כתב הרמב"ם שרק בביאה שניה, שכבר נעשית זונה, נעשו בניה חללים שזונה היא מאיסורי כהונה. אבל עדיין יש פגם מחמת הביאה ראשונה.

אבל כותב הגר"א עוד, שהפגם שחל על הולד מביאת עבירה השוה בכל, אינו שייך אלא לבת, כמו שכתב רש"י, ולא לבן. משא"כ בפסול חללות שגם הבן הנולד נתחלל.

קושיא על דברי הגר"א

אבל דברי הגר"א לכאורה צ"ע, שמה שכתב רש"י שרק הבת נפסלת הוא משום שלא היה שייך שום פסול בבן מאחר שאביו לא היה כהן. אבל הרמב"ם מיירי בכהן הבא על א' מן העריות או הזקוקה ליבם, ובזה שפיר שייך פסול גם בבן שיפסל מתרומה. ומה היא סברת הגר"א שרק הבת נפגמת. ועוד צ"ע מה היא הפגם הזה אם אינו ממש פסול חללות.

ישוב דברי הגר"א

ואולי יש לפרש שלפי הגר"א, הפגם של הולד מביאת חייבי לאוין הוא המשך של הפגם שנפגמה האם. דהיינו, שיטת הרמב"ם בפרק יח מהל' איסורי ביאה הוא שבביאת אשה עם כל מי שאסורה לה לינשא נעשית זונה. ויש ק"ו מאלמנה לכהן גדול, שגם הולד יפגם באותו פסול. ופירוש הק"ו הוא, שאם מביאת אלמנה לכהן גדול נעשה הולד חלל, שהוא פסולו של האם, ביאת חייבי לאוין השוין בכל על אחת כמה וכמה שיפגם הולד כפסולו של האם. ומאחר שפסול האם מביאת חייבי לאוין הוא שנעשית זונה, גם פסול הולד הוא פסול זונה. והלא הפסול זונה אינו שייך אלא לבת, שא"א לאיש שיקרא זונה. ומשום כך, כתב הגר"א שרק הבת תפגם. (הסברא הזאת ראיתי בספר קובץ הערות סימן מד אלא שהוא כתב כן בדעת רש"י. אבל לכאורה קשה לומר הכי שהרי משמע מרש"י הנ"ל בדף מה ע"א שאם היה אביו כהן, היינו פוסלים גם את הבן.)

ולפי כל הנ"ל יוצא שיש מחלוקת בין רש"י ורמב"ן לבין הגר"א בדעת הרמב"ם בענין פסול הולד מביאת חייבי לאוין וכו'. שלפי הרמב"ן ורש"י לומדים מהק"ו מאלמנה לכהן גדול שהולד נעשה חלל, אלא שלרש"י אי אפשר לפסול בן אם הפסול אינו נוגע לו (כגון שלא היה אביו כהן). ולרמב"ן שייך לפסול לענין בתו שתתחלל ותיאסר לכהונה. אבל לפי הגר"א, פסול הולד הוא המשך של פסול האם (כעין הדין של "הולך אחר הפגום"). ולכן כשפסול האם הוא פסול זונה א"א לפסול לחול אלא על הבת.

גדר הדין של נבעלה לפסול לה

ע' בתוס' טו ע"ב ד"ה מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת וז"ל,

וא"ת היא גופה ניליף דתתחלל גרושה מק"ו דאלמנה ... ובהחולץ נמי יליף חייבי כריתות מאלמנה וקאמרי' וכי תימא מה לאלמנה וכו' ה"נ כיון דבא עליה עשאה זונה ולמה לי טעם דעשאה זונה, היא גופה נילף בק"ו שתתחלל. ועוד דדחקינן לקמן בפרק אלמנה (סח ע"א) למדרש מקרא דעמוני ומואבי ומצרי ואדומי כולן פוסלין בביאתן, תיפוק ליה מהאי ק"ו?

דהיינו, מאחר שיש צד ללמוד שולד מחזיר גרושתו יתחלל מק"ו מאלמנה לכהן גדול, אין מקום לפירכת הגמ' על ק"ו זו "מה לאלמנה שכן היא עצמה מתחללת," שהיא גופה נילף מאותו ק"ו שגם במחזיר גרושתו תתחלל גם היא. ועוד הקשו דלמה הביאה הגמ' לקמן גזירת הכתוב מיוחדת שנפסלה האשה מדין נבעלה לפסול לה, למה לא נימא שתפסל מאותו ק"ו?

ותרצו וז"ל,

ונראה לפרש דמהאי ק"ו לא מצינן למילף שתתחלל דאין חילול אלא מאיסורי כהונה כדאמרי' בפ' עשרה יוחסין (קידושין דף עז ע"ב) מהאי טעמא דישאל הבא על אחותו, זונה משוי לה, חללה לא משוי לה, ואע"ג דלקמן יליף דמתחללת בביאת גר עמוני ומואבי ומצרי ואדומי כותי חלל נתין ממזר אף על גב דלא הויא איסור כהונה, התם מקרא דריש לה, אבל מק"ו ליכא למילף דלהכי אייתר ליה חללה לומר דלא ילפינן בק"ו. ולענין בנה ודאי הוה בעי למילף מק"ו, אבל פסול האשה, דהיינו פסול חללות שהיתה כשרה ונתחללה לא ילפינן.

דהיינו, מאחר שיש כלל ש"אין חללות אלא מאיסורי כהונה," א"א לפסול את האשה מק"ו, שאיסור מחזיר גרושתו אינו מאיסורי כהונה. וא"כ, יש להקשות ב' קושיות:

(א) בסוגיא של נבעלה לפסול לה בד' ס"ח ע"א פוסלים את האשה מחמת ביאתה לגר עמוני ומואבי וכו', שאינם מאיסורי כהונה. והלא זה סותר את הכלל הנ"ל.

(ב) אם באמת אין חללות אלא מאיסורי כהונה אין מקום לספיקה של הגמ' אם לפסול את הולד של מחזיר גרושתו אם לא, שבודאי אין לפסלו שאין מחזיר גרושתו מאיסורי כהונה.

ובזה תירצו דהיכא דנבעלה לפסול לה כגון ממזר, מצרי, אדומי, וכו' יש לנו גזירת הכתוב של "ובת כהן כי תהיה לאיש זר, היא בתרומת הקדשים לא תאכל" שנפסלה. והכלל של "אין חללות אלא מאיסורי כהונה" אינו שייך אלא כשבאים לפסל מחמת ק"ו. ועוד אמרו שהכלל הזה אינו נוגע אלא לאשה הנבעלת. אבל את הולד אפשר לפסל אפילו מק"ו. וע' בתוס' הרא"ש שנותן טעם לדבר, שהאשה מקודם היתה כשרה, ועכשיו באים

לחללה, ובזה אומרים אין חללות אלא מאיסורי כהונה. אבל הולד מעולם לא היה כשר ולכן אפשר 'לפסלו'.

גדר הפסול לפי תוס'

ולכאורה יש לדייק מדברי התוס' שהפסול של הנבעלה לפסול לה היינו פסול חללות ולא פסול זונה. וזה שלא כדברי הרמב"ם הנ"ל ע"פ פירוש הגר"א שסובר שנעשית זונה. שהרי למסקנת התוס' משמע שמה שהאשה נפסלת מביאה לפסול לה, נחשב כיוצא מן הכלל של "אין חללות אלא מאיסורי כהונה." ואם הפסול של נבעלה לפסול לה הוא פסול זונה, אין זה יוצא מן הכלל אלא פסול אחר לגמרי.

ונראה שבזה אזלי התוס' לשיטתם. שהרשב"א (סח ע"א) הקשה שלכאורה הדרשה שממנו לומדים לפסול אשה שנבעלה לפסול לה, הוא מיותר. שאיתא התם שמהפסוק "ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל" לומדים שכשנבעלה בעבירה, נפסלה מן התרומה וגם מכהונה מק"ו. והלא כבר יש הלכה מפורשת שאשה שנבעלת בעבירה נעשית זונה, ושאסור לכהן לישא זונה מן הפסוק "זונה לא יקחו."

ותירץ הרשב"א שכל הסוגיא שם אינה אלא לפי המ"ד שאין זונה אלא מאיסור אשת איש או שאין זונה באונס. ובזה חידש הגמ' שלדעות אלו, יש פסול של נבעלה לפסול לה אע"פ שאין לה דין זונה.

אבל לפי תוס' יש להבין היטב את הצריכותא לסוגיית נבעלה לפסול לה ואין להקשות את קושית הרשב"א הנ"ל. דע' בתוס' סא ע"א ד"ה שנבעלה בעילת זנות, ש"מחייבי לאוין דתפסי בה קידושין לא הוי זונה, אלא מחייבי כריתות." וא"כ בע"כ כשנבעלה לפסול לה אינה נעשית זונה, שמבואר בד' ס"ח שהפסול שייך גם לחייבי לאוין ועשה. וצ"ל שהוא פסול חללות כמו שדייקנו בתוס' הכא. ונמצא שתוס' מדוייקים לשיטתם.

ועוד יש להעיר שיש מחלוקת כאן בין התוס' והרמב"ם (לשיטת הגר"א) האם הכלל של אין חללות אלא מאיסורי כהונה שייך אפילו לפסול הולד. שלפי' הרמב"ם א"א לפסל את הולד בפסול חללות אם לא בא מאיסורי כהונה (אבל אע"כ יש לה פגם אחר כנ"ל). ולפי התוס' הכלל של "אין חללות וכו'" אינו נוגע אלא לאשה הנבעלת.

קושיא על התוס' הנ"ל

אבל לכאורה דברי התוס' שהפסול של נבעלה לפסול לה הוא מדין חללות קשים הם, שהרי מבואר בתוס' סח ע"ב ד"ה עכו"ם ועבד שהפסול של נבעלה לפסול לה קאי נמי אביאת חייבי כריתות. וז"ל, "ונראה לר"י דפשיטא ליה להש"ס דעיקר קרא דלאיש זר איירי בחייבי כריתות..." ומשמע לכאורה שכמו שמביאת חייבי לאוין נפסלה האשה מ"איש זר" (דהיינו הפסול של נלפ"ל) כמו כן נפסלה האשה מביאת חייבי כריתות. ואם הפסול של "איש זר" היינו פסול חללות, נמצא שמביאת חייבי כריתות נעשית האשה חללה. וזה סותר לגמ' שתוס' בעצמם הביאו ד"הבא על אחותו, זונה משוי לה, חללה לא משוי לה" והיינו משום שאין חללות אלא מאיסורי כהונה. אבל לפי תוס', כמו שיש גזירת הכתוב שמביאת חייבי לאוין נעשית האשה חללה, ה"ה לחייבי כריתות. והלא האיסור ביאה עם אחותו מחייבי כריתות הוא?

דברי התוס' מד ע"ב

אמנם, דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר. וכדי להבין התוס' כאן יש לעיין במה שכתבו לקמן בדף מד ע"ב וז"ל ד"ה הכא נמי וז"ל:

משמע הכא בזונה פסולה לתרומה דמתחללת כמו אלמנה, ותימה לר"י מנא לן דאסורה בתרומה דאשה זונה לא יקחו כתיב, אבל לתרומה לא אשכחן... והיה נראה לר"י דמכי תהיה לאיש זר הוא דנפקא לן דזונה אסורה בתרומה... ומכל הנהו דלא תפסו בהו קידושין הויא זונה כדאמר בפרק כל האסורין, מה עריות דלא תפסי בהו קידושין והויא זונה כו', דלשון זונה משמע שא"א להיות בה אלא ביאת זנות לא לאו דמלקות, ואין להקשות למה לי דכתב רחמנא זונה לא יקחו כיון דזונה אסורה בתרומה ק"ו דאסורה לכהונה מגרושה דשריא בתרומה ואסורה לכהן, דמהאי ק"ו נפקא לן דגר עמוני ומואבי פסלי לכהונה, אע"ג דאין מזהירין מן הדין קאמר התם דגילוי מילתא בעלמא הוא... דמטעם שנעשה זונה ואסרה רחמנא משום זונה הוא דהוי חייבי כריתות בכלל לאיש זר כדמשמע הכא ובכל דוכתי דשם זונה גורם לה ליפסל.

דהיינו, תוס' הקשו ב' קושיות. א) מהי המקור שזונה נפסלה מלאכל בתרומה? ובזה תירצו דנפקא לן מהפסוק של "ובת כהן כי תהיה לאיש זר." (ב) למה לי לאו ד"אשה זונה לא יקחו" לפסול זונה מן הכהונה? הלא מאחר שיש לנו מקור לפסלה מן התרומה יש לפסלה גם לכהונה מק"ו. ותירצו דאם לא היה לנו מושג של שם זונה, לא היה לנו לומר שתפסל מן התרומה מ"איש זר" אלא מביאת חייבי לאוין.

ב' קושיות על התוס' מד ע"ב

אמנם, לכאורה צ"ע בדבריהם. א) למה לן לומר שרק חייבי לאוין ועשה יכללו בפסול של "איש זר" ולא חייבי כריתות? הלא איפכא מסתברא, שהרי חייבי כריתות יותר חמורים הם מחייבי לאוין? (ואע"פ שלשון הפסוק הוא "כי תהיה לאיש זר" דמשמע שרק קאי על חייבי לאוין דתפסי בהן קידושין, לכאורה ק"ו הוא. דאם נפסלה מביאת חייבי לאוין, ק"ו מביאת חייבי כריתות. ואע"פ שאין מזהירין מן הדין, היינו לענין מלקות. אבל עיקר הפסול יש ללמד מק"ו. ומשמע בתוס' שלא תיפסל כלל מחייבי כריתות, דכתבו "דשם זונם גורם לה ליפסל.") (ב) מה אמרו בתירוצם שמחמת השם זונה שלה הרי היא בכלל הפסול של "כי תהיה לאיש זר." אם עצם הביאה לחייבי כריתות אינה פוסלת אותה, איך יהי השם זונה לפסלה?

ישוב לקושיא ראשונה על תוס' מד ע"ב

ונראה שיש לישב הקושיא הראשונה ע"פ דברי הקהילות יעקב. שע' ברש"י נג ע"ב ד"ה "ממזרת ונתינה" שכותב שאע"פ שנמנה שם במשנה ביאת ממזרת ונתינה לישראל ובת ישראל לממזר ולנתין בתוך אלו שנפסלו מן הכהונה, אין כונת המשנה שבאמת נפסלו "דהא פסולה וקיימא, ולענין תרומה דבי נשא נמי ליכא למימר, ועוד ביאת כשר מאי מגרעא." דהיינו, אע"פ שיש כאן ביאת עבירה שהרי נתינה אסורה לישראל, מאחר שהבועל הוא כשר, אין לפסל את האשה מן הכהונה. ומה דנקט במשנה "ממזרת ונתינה לישראל" אינו לענין פסול לכהונה אלא לענין העראה שנחשבת כביאה.

ומזה דייק הקהילת יעקב שלפי רש"י, הפסול של נבעלה לפסול לה, אינו תלוי בביאת עבירה. דא"כ, אע"פ שהבועל הוא כשר, יש לפסלה אם הביאה היתה באיסור. אלא הפסול תלוי במה שנבעלה לגברא הפסול לה, שהוא פוסל אותה בביאתו. אבל כותב הקהילות יעקב דבחיבי כריתות לכאורה לא היה לן לפסל את האשה. שכאשר נבעלה לאחד מן העריות, לא נבעלה לגברא פסול. שהאיסור ביאה עם אחיה אינו משום שיש פסול באחיה אלא יש איסור מחמת קורבתה לו. ובאמת, משום הכי, כותב רש"י לקמן סח ע"ב שמה שנפסלה מחייבי כריתות נלמדת מפסוק אחר. ע"כ דברי הקהילות יעקב.

ונראה שזהו כונת התוס'. שהרי הקשינו מה היתה ההו"א שחייבי כריתות לא יכללו בפסוק "איש זר". ולכאורה י"ל שמאחר שגדר הפסול של נבעלה לפסול לה הוא שהגברא פוסל את האשה מכח הפסול שלו, היה לנו לומר שאינו שייך לחייבי כריתות כנ"ל שאין העריות פסולות אלא אסורים מחמת קורבה.

ישוב לקושיא השניה על תוס' מד ע"ב

אבל עדיין לא נתישבו דברי התוס', דאפילו לפי דברינו שהפסול של נבעלה לפסול לה אינו שייך אלא היכא שיש פסול בגברא, הלא מבואר בתוס' שאם יש לאשה שם זונה, שפיר נפסלת לתרומה מדין נבעלה לפסול לה. ומה בכך שיש לה שם זונה, הלא סו"ס כשנבעלה לקרוב שלה לא נבעלה לגברא פסול.

והנראה לומר בזה, שלפי תוס' יש ב' דינים בגזירת הכתוב של "כי תהיה לאיש זר":

(א) אשה שנבעלה לפסול לה (דהיינו חייבי לאוין ועשה שהיו זרים אצלה מעיקרא) נעשית חללה (וכמבואר מתוס' טו ע"ב).

(ב) כל אשה שיש לה שם פסול, פסולה מן התרומה. ולדין השני לא איכפת לן באיזה פסול נפסלה. אלא בין שיש לה פסול חללות ובין שיש לה פסול זונה, נפסלה מן התרומה מחמת הפסוק של "כי תהיה לאיש זר היא בתרומה הקדשים לא תאכל". ולכן כתבו התוס' שמאחר שיש לה שם זונה, יש לפסלה מן התרומה אע"פ שלא נבעלה לגברא פסול. שהדין הב' שפיר שייך אפילו למי שנבעלה לחייבי כריתות,

שסו"ס, הגיע לה פסול זונה. ומחמת הפסול זונה יש לפסלה מן התרומה מן הפסוק הנ"ל.

ישוב דברי התוס' בסוגיתינו (טו ע"ב)

והשתא יש לישב קושיתנו על דברי התוס' בדף טו ע"ב שהקשינו, שאם הפסול של נבעלה לפסול לה היינו פסול חללות, ושיטת התוס' בסח ע"ב הוא שחייבי כריתות שייכים לפסול של נבעלה לפסול לה, היאך אמרו בקידושין שבבא על אחותו, זונה משוי לה, חללה לא משוי לה? ועל פי הנ"ל יש לישב שיש ב' דינים בפסול של "איש זר."

(א) שנפסלה בפסול חללות בביאת פסול.

(ב) אם נפסלה בפסול חללה או זונה אסורה בתרומה.

וכונת התוס' בדף סח ע"ב שביאת חייבי כריתות שייכים לפסול של "איש זר", כונתם הוא לדין השני, שמאחר שיש לה פסול זונה מחמת ביאתה, יש לפסלה מן התרומה. ומעולם לא עלתה על הדעת שבביאת חייבי כריתות נפסלה בפסול חללות שהרי לא נבעלה לגברא פסול. ולכן שפיר י"ל שהבא על אחותו, זונה משויה לה, חללה לא משויה לה.

סיכום

ונמצא שיש מחלקת ראשונים בענין גדר הדין של נבעלה לפסול לה. שלפי הרמב"ם והרשב"א אשה שנבעלה לפסול לה נעשית זונה, ולפי התוס' נעשית חללה. והתוס' אזלי לשיטתם שאין זונה אלא מביאה שאין בו תפיסת קידושין. אלא שלתוס' יש ב' דינים בנבעלה לפסול לה. (א) שמביאת חייבי לאוין ועשה נעשית האשה חללה כנ"ל משום שבא עליה גברא פסול. (ב) אשה שיש לה שום פסול, אפילו פסול זונה, נפסלת מן התרומה, אע"פ שלא נבעלה לגברא פסול.